

SOFF
Säkerhets- och
försvarsföretagen

Policy PM: Kryptosystem – ett för Sverige väsentligt säkerhetsintresse

Sverige är idag en ledande kryptonation till följd av att vi har kompetenta myndigheter och företag, något även utredningen *"Informations- och cybersäkerhet i Sverige - Strategi och åtgärder för säker information i staten"* (SOU 2015:23) framhåller. Kunnandet skapar ett betydande säkerhetspolitiskt mervärde och tillgodoser att Sverige inte behöver utveckla osunda beroendeförhållanden till utländska aktörer.

När behovet av skydd ökar till följd av omvärldsutvecklingen ser branschen behov av att området utreds. Vårdandet av den internationella konkurrenskraften och tillväxtfrämjande åtgärder för denna industri bör särskilt beaktas.

I budgetproposition för 2018 *"Utgiftsområde 6 – Försvar och samhällets krisberedskap"* anges att:

"I en konflikt med en kvalificerad motståndare är tillgången till inhemsk teknisk kompetens och avancerade materielsystem av stor betydelse. Inom vissa områden kan det vid höjd beredskap, och då ytterst krig, vara svårt att säkerställa tillgång till relevant kompetens och materiel från utländska samarbetspartners, varför denna bör finnas tillgänglig i Sverige. Det är därför betydelsefullt att för vissa områden upprätthålla nationell integritet och självständighet i förhållande till andra stater". (s. 47)

Vidare anges:

"Sverige bör exempelvis kunna skydda de system och delsystem där effekten av yttre påverkan såsom störning, avlyssning och falsksignalering ger stora negativa effekter för totalförsvarets sammantagna förmåga. Mot denna bakgrund bedömer regeringen att även integritetskritiska delar av ledningssystemområdet såsom sensorer, telekrig och krypto bör vara ett för Sverige väsentligt säkerhetsintresse." (s. 47-48)

Förslag till åtgärd

Regeringen har givit uttryck för att tillgången till nationellt godkända kryptosystem kan vara ett för Sverige väsentligt säkerhetsintresse. Detta är en ståndpunkt som Säkerhets- och försvarsföretagen bifaller.

Vi ser dock ett behov av att närmare utreda frågan inom ramen för en statlig offentlig utredning, då området inte belysts strategiskt sedan *regeringens skrivelse om kryptografi* (1998/99:116) och därefter av *Informationssäkerhetsutredningen* (FÖ2002:6, Delrapport 1 om signalskydd, SOU2003:27).

Den senaste *informationssäkerhetsutredningen* (NISU2014) och *regeringens strategi* (skr. 2016/17:213) berör viktiga delar av denna problematik och stipulerar att *"regeringen ska verka för att en nationell strategi och åtgärdsplan för säkra kryptosystem implementeras"*. I detta ligger också ett uppdrag till Försvarsmaktens Materielverk (FMV) att i samråd med Försvarsmakten, Försvarets radioanstalt (FRA) och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) precisera förslag till nationell strategi och åtgärdsplan.

SOFF ser positivt på detta förslag, men konstaterar att detta uppdrag endast rör det som ligger utanför vad som definieras som signalskydd. Hela området bör utredas inom ramen för en statlig utredning där, utöver centrala myndigheter, även företag bör ingå som sakkunniga.

SOFF

Säkerhets- och försvarsföretagen

Följande ser Säkerhets- och försvarsföretagen som väsentligt att denna statliga utredning berör:

- Ett underlag som gör att regering och riksdag tydligt kan fastställa att signalskydd och säkra kryptografiska funktioner är ett för Sverige väsentligt säkerhetsintresse – de redan existerande författningar som berör signalskydd och säkra kryptografiska funktioner ger inte tillräckligt stöd för den nationella kryptoindustrin.
- Förslag till hur vi bibehåller och ökar den internationella konkurrenskraften för svensk kryptoindustri. Det industriella kunskapsområdet skapar ett betydande säkerhetspolitiskt mervärde och tillgodoser att Sverige inte behöver utveckla beroendeförhållanden till utländska aktörer. Tillväxtfrämjande åtgärder för denna industri bör därför särskilt beaktas.
- Hanteringen av den civila sidans behov av Signalskydd och säkra kryptografiska funktioner blir allt viktigare. Detta behöver närmare utredas med bakgrund av att regeringens tydliga inriktning är att vi ska ha ett samlat totalförsvar. Budget, ansvar och resurser prioriteras olika i den civila och i den militära sektorn, där de prioriteringarna som sker primärt görs utifrån Försvarsmaktens behov. Därmed uppstår en diskrepans i den samlade totalförsvarsförmågan.
- Godkännandeprocessen, driftsättning och införande av system i både den civila och den militära sektorn. I Europa har flera jämförbara länder lyckats med att godkänna och införa svenska produkter utan att Sverige har det, trots ett starkt behov. Vi ser att det tar betydligt längre tid att införa ett system i Sverige jämfört med i andra länder, det finns exempel där införandetiden för samma produkt är mer än 5 gånger längre än i andra betrodda länder med liknande struktur. Införandeprocessen är därmed en central fråga för utredningen att beröra. Processen behöver bli bättre definierad så att det blir lättare att planera och hålla tidplaner och kostnader. Vidare kan konstateras att assurancesnivåerna skiljer för Sverige och EU i övrigt, varför en översyn i syfte att harmonisera kraven är önskvärd.
- Med hänvisning till ovanstående bör även processen för hur prioriteringar och resursallokering sker i dessa frågor ses över. Förslagsvis bör utredningen överväga om ett "totalförsvarsorgan" under ledning av Försvarsmakten bör inrättas för att, med utgångspunkt i ett totalförsvarsperspektiv, på strategisk nivå bedöma både civila och militära behov. Ett sådant "organ" skulle kunna bestå av de centrala myndigheterna med en referensgrupp från de centrala företagen.
- Signalskydd och säkra kryptografiska funktioner har under lång tid varit en underfinansierad verksamhet. Hur resurser ska säkerställas för såväl den militära sidan som den civila sektorn måste vara en central fråga för en utredning.

SOFF

Säkerhets- och försvarsföretagen

- En översyn av nyckelförsörjningen i Sverige. Den mycket speciella nyckelförsörjningen som nyttjas i Sverige försvårar avsevärt att ta fram system och kräver ofta en speciallösning som inte kan återanvändas utom i Sverige. De manuella steg som krävs i Sverige är inte heller dimensionerade för totalförsvarets behov där flexibilitet blir mer centralt. Viktigt är också att rätt målbild sätts för alla parter som ska ta fram ett krypto (industri och myndighet). Ett nationellt fokus på den civila sidan behöver bli starkare om vi ska lyckas med ett starkt totalförsvär.

- Okunskapen kring vilka godkända system och signalskyddsprodukter som finns och hur de kan nyttjas. Det finns i dag en mängd olika effektiva, tillgängliga godkända system, men samtidigt finns många höga trösklar och hinder för en ökad grad av användning av signalskydd. Signalskydd omfattas av ett mycket strikt regelverk i allt från finansiering, upphandling, utveckling, godkännande, leveranser, tilldelning, utbildning, service etc. som gör det mycket svårt för organisationer utanför Försvarsmakten att ta dessa system i drift. Mekanismer och/eller metoder för hur dessa ska kunna tillgängliggöras för en bredare civila sektor är en central fråga för utredningen och möjligen behöver mer fokus läggas på att belysa förutsättningarna för den civila sektorn.

- Ytterligare en central fråga som behöver beröras är forskning och utveckling samt frågor om testbäddar, innovationsprogram, etc. samt vikten av generellt marknadsfrämjande åtgärder för att utveckla den svenska industrin i sin helhet. Kvantdatorutvecklingen har många positiva tillämpningar, men medför även risker, framförallt att främmande statsmakter kommer kunna använda kvantdatorer till att dekryptera skyddsvärd information. Ett sätt att börja förbereda sig för denna utveckling är att i tidigt skede investera i forskning, metodutveckling och kompetenser inom kvantsäkra metoder.

Ovanstående är inte uttömmande, men utgör några av de centrala delarna som behöver beröras i den utredning som Säkerhets- och försvarsföretagen anser behöver genomföras.